

اسناد تاریخی در فرمان قتل امام حسین علیه السلام

مقدمه :

در منابع شیعه صدور فرمان شهادت امام حسین علیه السلام توسط یزید، امری قطعی است، اما اینکه در منابع

اهل سنت هم به این موضوع پرداخته شده یا نه؟ سوالی است که به آن پاسخ خواهیم داد.

در میان علمای اهل سنت افراد اندکی همچون عبدالمغیث حنبلی و ابن تیمیه سعی نموده اند از یزید جانبداری

کنند و او را بی گناه جلوه دهند و یا حداقل او را شخصی نشان دهند که توبه نموده اما عده دیگری از علمای اهل سنت

همانند شیعه معتقدند که فرمان قتل امام حسین علیه السلام توسط یزید بن معاویه صورت گرفته است. البته گزارش-

های تاریخی اهل سنت در این زمینه به چند دسته تقسیم می شود.

1- صدور فرمان شهادت قبل از حرکت امام علیه السلام به مکه.

2- صادر شدن دستور شهادت امام علیه السلام به والی کوفه.

3- بیان اصل فرمان به شهادت آن حضرت فارغ از زمان و مکان و اشخاص.

صدور فرمان قبل از حرکت امام علیه السلام به مکه

از جمله منابعی که در این زمینه سخن گفته است، کتاب الفتوح ابن عثم کوفی (متوفای 314 ه.ق) است وی

نقل می کند یزید طی نامه ای به والی مدینه دستور شهادت امام حسین علیه السلام را صادر کرد:

وليكن مع جوابك إلي رأس الحسين بن علي، فإن فعلت ذلك فقد جعلت لك أعنة الخيل، ولك عندي الجائزة والحظ

الأوفر والنعمة واحدة والسلام.

به همراه پاسخ این نامه سر حسین [علیه السلام] رامیخواهم اگر چنین کردی پاداش خوبی نزدما خواهی

داشت.

الفتوح، ج 3، جزء 5، ص 18

دستور شهادت امام علیه السلام به والي كوفه

ابن اثیر جزري يكي ديگر از علمای اهل سنت، پیرامون این که چرا عبیدالله بن زیاد دست به چنین جنایت زده؛

به نقل از وي چنین می نویسد:

أما قتلي الحسين فإنه أشار علي يزيد بقتله أو قتلي فاخترت قتله

يزيد مرا بين كشته شدن خودم و كشتن حسين مخير نموده بود و من بين كشته شدن خودم وحسين (عليه

السلام) كشتن حسين (عليه السلام) را انتخاب كردم.

أبو الحسن علي بن أبي الكرم محمد بن محمد بن عبد الكرم الشيباني الوفاة: 630هـ، الكامل في التاريخ ج 3

، ص 474، ناشر: دار الكتب العلمية - بيروت - 1415هـ، الطبعة: 2، تحقيق: عبد الله القاضي

قرمانی یکی دیگر علمای اهل سنت، معتقد است یزید به عبیدالله بن زیاد دستور داد که امام حسین علیه السلام

را به شهادت برساند:

و بلغ الخبر الي يزید فولي العراق عبید الله بن زیاد و امره بقتال الحسين.

یزید دستور قتل حسین بن علی را به والی عراق (عبیدالله) داد.

القرماني، احمد بن يوسف، المتوفي : 1019، اخبار الدول و آثار الأول في التاريخ، ج 1، ص 320، تحقيق: احمد

حطيط – فهمي سعد، ناشر : عالم الكتب.

ابن اعثم كوفي نیز با بیانی دیگر به شرح این ماجرا می پردازد :

فكتب عبید الله بن زیاد إلى الحسين : أما بعد يا حسين ! فقد بلغني نزولك بكرلاء ، وقد كتب إلي أمير المؤمنين

یزید بن معاوية أن لا أتوسد الوثير ولا أشبع من الخبز ، أو ألحقك باللطيف الخبير أو ترجع إلى حکمي و حکم یزید بن معاوية

– والسلام.

عبید الله بن زیاد به امام حسین علیه السلام در نامه ای نوشت : ای حسین ! به من خبر رسیده که در کربلا

منزل گزیده ای، یزید بن معاویه نیز برای من نوشته است بر بالشی تکیه ندهم و از نان سیر نشوم [کنایه از اینکه به

سرعت به مساله شما رسیدگی کنم] تا اینکه یا تو را به خداوند ملحق کنم یا اینکه حکم من و یزید بن معاویه را بپذیری.

والسلام.

الفتوح - أحمد بن أعثم الكوفي - ج 5 ص 84-85؛ مطالب السؤل في مناقب آل الرسول (ع) - محمد بن طلحة الشافعي - ص 400؛ مقتل الحسين، خوارزمي، ج 1، ص 340، محقق: محمد السماوي، ناشر: انوار الهدى، قم، چاپ اول، 1418 هـ.ق.

همانطور که در ابتدای مقاله آمد، ابن اعثم نقل کرد که یزید طی نامه ای به والی مدینه دستور شهادت امام حسین علیه السلام را صادر کرد و در اینجا نقل می کند عبیدالله بن زیاد والی کوفه نیز چنین دستوری داشته است که این خود حکایت از این دارد که یزید نه يك بار بلکه دو بار فرمان شهادت امام حسین علیه السلام را صادر کرده است.

فرمان به شهادت فارغ از زمان و مکان و اشخاص

در گزارش های تاریخی دیگر تنها به ذکر شهادت امام حسین علیه السلام به دستور یزید، اکتفا شده و پیرامون اینکه این فرمان در کجا و نسبت به چه شخصی و یا در چه مکانی صادر شد، سخنی به میان نیامده است. شمس الدین ذهبی از دیگر بزرگان اهل سنت، دلیل روگردانی و کینه مردم نسبت به یزید را اینگونه توصیف میکند:

قلت : ولما فعل یزید بأهل المدينة ما فعل، وقتل الحسين وإخوته وآله، وشرب یزید الخمر ، وارتكب أشياء منكرة ،

بغضه الناس ، وخرج علیه غیر واحد ، ولم یبارک الله فی عمره

به خاطر جرمهایی که یزید نسبت به اهل مدینه مرتکب شد [واقعه حره] و به شهادت رساندن [امام] حسین

[علیه السلام] و برادرنش و شرابخواری و انجام هر عمل زشت و منکری، مردم کینه یزید را به دل گرفتند و افراد زیادی

بر او خروج کردند و خداوند عمرش را مبارک نگردانید.

شمس الدین محمد بن أحمد بن عثمان الذهبي الوفاة: 748هـ، تاریخ الإسلام ج 5، ص 30، ناشر: دار الكتاب

العربي - لبنان / بيروت - 1407هـ - 1987م، الطبعة: الأولى، تحقیق: د. عمر عبد السلام تدمری

ابن جوزی نیز به همین مطلب معترف است با این تفاوت که در ادامه یزید را لعنت می کند؛ چنانچه سبط بن

جوزی (نوه دختری او) به نقل از اساتیدش می نویسد:

و حکى لى بعض اشياخنا عن ذلك اليوم: ان جماعة سألوا جدى عن يزيد فقال ما تقولون فى رجل ولّى ثلاث سنين

فى السنة الأولى قتل الحسين فى الثانية أخاف المدينة و اباحها و فى الثالثة رمى الكعبة بالمجانيق و هدمها، فقالوا نلعن فقال

فالعنوه.

بعضی از اساتیدم برای من آن روزی را حکایت کردند که از جد من پیرامون یزید سؤال کردند؛ جدم پاسخ

داد: نظر شما درباره مردی که سه سال حکومت کرد اما در سال اول حسین [علیه السلام] به شهادت رساند و در سال

دوم به مدینه حمله کرد و سه روز [تصرف در جان و مال و ناموس مردم] مدینه را برای سربازانش حلال دانست و در

سال سوم كعبه را با منجیق تخریب كرد؟! آن جماعت گفتند چنین فردي را لعنت مي كنيم ، جد من نیز گفت لعنتش كنید.

سبط بن الجوزي الحنفي، يوسف بن قزغلي ، تذكرة الخواص الأمة في خصائص أئمة عليهم السلام، صص 291-292، ناشر : مكتبة نينوي الحديثة، تهران.

آري! دوران چهارساله يزيد سرشار از جرم و جنایت و وقایع اسف بار بود تا جایی كه یعقوبی، تاریخ نگار معروف به نقل از سعید بن مسیب، دوره حكومت يزيد را دوراني شوم معرفی مي كند:

وكان سعيد بن المسيب يسمي سني يزيد بن معاوية بالشؤم في السنة الأولى قتل الحسين بن علي وأهل بيت رسول

الله والثانية استبيح حرم رسول الله وانتهكت حرمة المدينة والثالثة سفكت الدماء في حرم الله وحرقت الكعبة

سعید بن مسیب سالیان خلافت يزيد را به سالیان شوم نامگذاری كرد؛ در سال اول امام حسین علیه السلام

و اهل بیت رسول خدا صلی الله علیه و آله را به شهادت رساند؛ در سال دوم به حرم رسول خدا صلی الله علیه و آله

هتك حرمت كرد و حرمت مدینه را شكست و سال سوم نیز در حرم الهی [مسجد الحرام] خونها ریخت و كعبه را به

آتش كشید.

أحمد بن أبي يعقوب بن جعفر بن وهب بن واضح اليعقوبي الوفاة: 292 ، تاريخ اليعقوبي ج 2 ، ص 253، ناشر

: دار صادر - بيروت. عمر رضا كهالة دانشمند اهل سنت پیرامون یعقوبی چنین می نگارد: «وصنف كتبا جيدة منها

تاريخ اليعقوبي» كتابهاي نيكوبي به رشته تحرير درآورده است؛ يكي از آنها تاريخ يعقوبي است.

نتیجه گیری

از مطالبی که گذشت دریافتیم که طبق نظر شیعیان و اکثر اهل سنت فرمان شهادت امام حسین علیه السلام

را یزید بن معاویه صادر کرده است بر اساس منابع اهل سنت نه تنها يك بار بلکه صدور فرمان دو مرتبه صورت گرفته

است. بنابراین بر کسی پوشیده نیست که مقصر اصلی در این واقعه اسفناك، شخص یزید بن معاویه است.